

พฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการ  
เรียนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง  
วิทยาเขตบางนา

Teaching Practices of Teachers Impacting the  
Development of Student Achievement Demonstration  
School at Ramkhamhaeng University, Bangna Campus

ปวีณนุช ถึงเจริญ<sup>1</sup> ฉันทนา ปาปัดถา<sup>2</sup>

Paweenute Thungchareon<sup>1</sup> Chantana Papattha<sup>2</sup>

<sup>1</sup> คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กรุงเทพมหานคร 10300

Master of Home Economics Program in Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Bangkok 10300

<sup>2</sup> คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กรุงเทพมหานคร 10300

Faculty of Mass Communication Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Bangkok 10300

Corresponding Author: E-mail: paweenute-t@rmutp.ac.th, 09 5827 6497

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบางนา 2) ศึกษาคุณลักษณะของครูที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบางนา และ 3) ศึกษาสภาพปัญหาในการส่งเสริมพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบางนา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบางนา จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบประเมินผลวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) พฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด 2) คุณลักษณะของครูที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) สภาพปัญหาพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ใน

ระดับมาก จากการศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบางนา ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะแนวทางในการนำมาปรับใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมการสอน เพื่อให้ครูมีศักยภาพของความเป็นผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครูอันจะยังผลให้การจัดการกรรมการเรียนการสอน มีความทันสมัยเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคศตวรรษที่ 21

**คำสำคัญ :** พฤติกรรมการสอน, สภาพปัญหา, การพัฒนาผลสัมฤทธิ์

### Abstract

This study aimed to Investigate the teaching behaviors that influence students' academic achievement at Ramkhamhaeng University Demonstration School, Bangna Campus. Explore the teacher characteristics that contribute to students' academic success. Examine the challenges in promoting effective teaching behaviors among teachers at the school. A total of 33 elementary school teachers participated in this study. Data were collected using questionnaires and analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The findings revealed that Teachers exhibited highly effective teaching behaviors that positively influenced students' academic achievement. Teachers possessed strong characteristics that supported students' learning. There were significant challenges related to promoting effective teaching behaviors. Based on these findings, the researcher suggests strategies to enhance teachers' professional development and promote the adoption of contemporary teaching practices to meet the demands of the 21st century.

**Keywords:** teaching behaviors, teacher characteristics, academic achievement

### 1. บทนำ

การจัดการเรียนการสอน แม้จะได้ดำเนินการกันมาอย่าง เป็นระบบ มีขั้นตอน และมีรูปแบบที่หลากหลายต่อเนื่องกันมาหลายทศวรรษแล้วก็ตาม แต่ผลสัมฤทธิ์ก็ยังไม่สามารถตอบโจทย์ของสังคมที่ต้องการผลผลิตที่เป็นทั้งคนดี และคนเก่งได้ ครูหรือผู้สอนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาพฤติกรรมการสอนของตนอยู่เสมอ การที่ผู้สอน สามารถสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ ย่อมง่ายแก่การปลูกฝังทั้งด้านองค์ความรู้ ความสามารถในเนื้อหาสาระวิชา และคุณธรรม จริยธรรม ดังนั้นครูหรือผู้สอนจึงต้องมีจิต วิญญาณความเป็นครูอย่างแท้จริง เพราะคุณสมบัติดังกล่าวจะสะท้อนออกมาในพฤติกรรม การสอนของครู ตลอดจนในทุกอิริยาบถของการปฏิบัติตัวของครูด้วย พฤติกรรมการสอนของ ครูที่บ่งบอกถึงความเป็นผู้มีจิตวิญญาณ

ความเป็นครูสามารถพิจารณาได้จากประเด็นหลัก ๆ 3 ประเด็น ได้แก่ บุคลิกภาพของครู ความรอบรู้ในศาสตร์ที่สอน และพฤติกรรมการสอน [1]

การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพจำเป็นต้องพัฒนาครูให้มีความสามารถด้านต่าง ๆ ให้มากที่สุด จึงจะเกิดความงอกงาม เจริญก้าวหน้า ครูจึงต้องเป็นผู้ที่พร้อมพัฒนาตนเอง และเปลี่ยนแปลงตนเองไปสู่สภาพที่ดีกว่าเดิมเสมอ[2]จากที่มาและความสำคัญข้างต้น จะเห็นได้ว่าการให้ความสำคัญ กับพฤติกรรม การสอนของครูเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางช่วยให้ครูผู้สอนมีพฤติกรรม การสอนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ จนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี เป็นการ ชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของครูที่ดีมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนระดับประถมศึกษา มีความตระหนักถึงความสำคัญของพฤติกรรมสอนของ ครู มีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบางนา โดยศึกษาพฤติกรรมจัดการสอน ของครูประถมศึกษา ว่ามีพฤติกรรมสอนในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างไร มีพฤติกรรมเรียนการสอนใดบ้าง ที่ควรได้รับการช่วยเหลือ หรือปรับปรุงแก้ไข อันจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการช่วยให้ผู้บริหาร ครูผู้สอน รวมไปถึงผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการ เรียนการสอนในระดับประถมศึกษา สามารถปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของครูในแต่ละกลุ่ม สารการเรียนรู้ได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

## 2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียน สาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบางนา

2.2 เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย รามคำแหง วิทยาเขตบางนา

2.3 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการส่งเสริมพฤติกรรมสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบางนา

## 3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขต บางนา ที่มีอายุที่มิตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ซึ่งมีประชากรทั้งสิ้น 33 คน (สถิติบุคลากรทางการศึกษา, 2565)

3.2 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม ดำเนินการสร้าง และหาคุณภาพ ดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎี วิธีการสร้าง แบบสอบถาม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อนำมาสร้าง กรอบแนวคิด และเครื่องมือวิจัย

2) รวบรวมเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า เพื่อกำหนดขอบข่ายการสร้างแบบสอบถาม

3) ดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่จะวัดในแต่ละรายการ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คุณลักษณะของครูที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และสภาพปัญหาในการส่งเสริมพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ (Content Validity) ใช้เทคนิค IOC (Item Objective Congruence Index) หรือดัชนีสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของถ้อยคำภาษาที่ใช้

5) นำผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาหาคำนวนค่า IOC โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ในการคัดเลือกข้อคำถาม แล้วเลือกข้อที่มีค่าดัชนีตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

6) ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

### 3.3 วิธีเก็บและรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยดำเนินการจัดเตรียมแบบสอบถามออนไลน์ด้วย Google form

2) ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามออนไลน์ด้วยวิธีการฝากลิงค์กับครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบางนา ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง 22 สิงหาคม – 4 กันยายน 2565

3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามให้ได้ครบตามจำนวนที่กำหนด จำนวน 33 ชุด

4) ดาวน์โหลดไฟล์ที่นำไปแปลงค่า และนำการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ที่สอดคล้องกับประเด็นการประเมินในแต่ละขั้นตอน

## 4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบางนา

**ตารางที่ 1** ผลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

| รายการประเมิน                                                                                                  | $\mu$       | $\sigma$    | ระดับคุณภาพ      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|------------------|
| <b>1. ด้านการวางแผนและการจัดการเรียนรู้</b>                                                                    |             |             |                  |
| 1.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สะท้อนให้เห็นถึงการเตรียมการ การวางแผน และการจัดการที่รอบคอบ                       | 4.73        | 0.45        | มากที่สุด        |
| 1.2 กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้     | 4.24        | 0.44        | มาก              |
| 1.3 ใช้วิธีการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน                                 | 4.70        | 0.47        | มากที่สุด        |
| 1.4 ถ่ายทอดเนื้อหาได้ถูกต้อง แม่นยำ และให้คำแนะนำแก่นักเรียนเมื่อนักเรียนมีแนวคิดที่ไม่ถูกต้องหรือคลาดเคลื่อน  | 4.39        | 0.50        | มาก              |
| 1.5 เชื่อมโยงกิจกรรมในขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุปได้อย่างเหมาะสมต่อเนื่องและสอดคล้องกัน                         | 4.67        | 0.54        | มากที่สุด        |
| 1.6 มีการนำเข้าสู่บทเรียนโดยการทบทวนความรู้เดิมของนักเรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลายที่สร้างความสนใจของนักเรียน | 4.55        | 0.51        | มากที่สุด        |
| 1.7 ใช้คำถามที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง                                                   | 4.61        | 0.56        | มากที่สุด        |
| 1.8 ยกตัวอย่าง สาธิต และนำเสนอแนวคิด/หลักการได้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ                                           | 4.48        | 0.51        | มาก              |
| 1.9 อธิบายและแสดงผลให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย                                                             | 4.39        | 0.56        | มาก              |
| 1.10 เชื่อมโยงเนื้อหาสาระที่สอนกับสาระอื่น ๆ หรือเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นหรือสถานการณ์ปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม    | 4.48        | 0.57        | มาก              |
| <b>เฉลี่ยรวม</b>                                                                                               | <b>4.52</b> | <b>0.19</b> | <b>มากที่สุด</b> |
| <b>2. ด้านสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้</b>                                                                  |             |             |                  |
| 2.1 นำเสนอเนื้อหาสาระที่ยากให้เข้าใจง่าย โดยใช้สื่อการเรียนรู้หรือวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม                 | 4.42        | 0.56        | มาก              |
| 2.2 นำสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการสอน                                                       | 4.67        | 0.48        | มากที่สุด        |
| 2.3 เชื่อมโยงเนื้อหาสาระที่สอนกับสาระอื่น ๆ หรือเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นหรือสถานการณ์ปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม     | 4.61        | 0.50        | มากที่สุด        |
| <b>เฉลี่ยรวม</b>                                                                                               | <b>4.57</b> | <b>0.29</b> | <b>มากที่สุด</b> |

**ตารางที่ 1** ผลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ต่อ)

| รายการประเมิน                                                                                                                                                | $\mu$       | $\sigma$    | ระดับคุณภาพ      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|------------------|
| <b>3. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้</b>                                                                                                                  |             |             |                  |
| 3.1 สร้างและใช้เครื่องมือวัดที่หลากหลายเพื่อใช้ประเมินผลนักเรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ | 4.64        | 0.49        | มากที่สุด        |
| 3.2 ตรวจงาน/การบ้านของนักเรียนและชี้แจงข้อบกพร่องให้นักเรียนได้เห็นแนวทางในการปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น                                                         | 4.48        | 0.57        | มาก              |
| 3.3 มีการประเมินผลการเรียนรู้ก่อน ระหว่าง หรือหลังการสอนด้วยวิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้                                   | 4.58        | 0.50        | มากที่สุด        |
| <b>ค่าเฉลี่ยรวม</b>                                                                                                                                          | <b>4.57</b> | <b>0.28</b> | <b>มากที่สุด</b> |
| <b>4. ด้านการบริหารจัดการและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน</b>                                                                                                    |             |             |                  |
| 4.1 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ                                                                                                                        | 4.48        | 0.51        | มาก              |
| 4.2 กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้                                                                                                         | 4.52        | 0.57        | มากที่สุด        |
| 4.3 กระตุ้นให้นักเรียนสรุปบทเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด                                                                                            | 4.48        | 0.57        | มาก              |
| 4.4 ให้อาจารย์นักเรียนอย่างเพียงพอในการตอบคำถาม ทำกิจกรรมและทำความเข้าใจบทเรียน                                                                              | 4.55        | 0.51        | มากที่สุด        |
| 4.5 ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลลงในสมุดจดบันทึก ใบกิจกรรม ใบงาน แบบฝึกหัด อย่างสม่ำเสมอ                                                                          | 4.42        | 0.56        | มาก              |
| 4.6 มีการให้แรงเสริมกับนักเรียน                                                                                                                              | 4.45        | 0.56        | มาก              |
| 4.7 สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน                                                                                                           | 4.64        | 0.49        | มากที่สุด        |
| <b>ค่าเฉลี่ยรวม</b>                                                                                                                                          | <b>4.51</b> | <b>0.23</b> | <b>มากที่สุด</b> |
| <b>ค่าเฉลี่ยทุกด้าน</b>                                                                                                                                      | <b>4.51</b> | <b>0.20</b> | <b>มากที่สุด</b> |

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ตารางที่ 2 ผลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคุณลักษณะของครูที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน

| รายการประเมิน                                                                     | $\mu$ | $\sigma$ | ระดับคุณภาพ |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-------|----------|-------------|
| 1. เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล                                                  | 4.39  | 0.56     | มาก         |
| 2. ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนทั้งเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัว                 | 4.73  | 0.45     | มากที่สุด   |
| 3. มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการ/กระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและการประเมินผล | 4.48  | 0.51     | มาก         |
| 4. มีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองทางด้านการสอนอย่างสม่ำเสมอ                           | 4.67  | 0.48     | มากที่สุด   |
| 5. รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน                                                   | 4.58  | 0.50     | มากที่สุด   |
| 6. มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู                                                 | 4.55  | 0.51     | มากที่สุด   |
| 7. ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ                                       | 4.64  | 0.49     | มากที่สุด   |
| 8. มีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี แม่นยำ                                        | 4.61  | 0.50     | มากที่สุด   |
| 9. เป็นที่ไว้วางใจของนักเรียน เพื่อนครู และผู้บริหาร                              | 4.50  | 0.51     | มาก         |
| 10. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว                                          | 4.58  | 0.50     | มากที่สุด   |
| 11. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน                                         | 4.55  | 0.51     | มากที่สุด   |
| 12. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู                                                    | 4.70  | 0.47     | มากที่สุด   |
| 13. มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน                                                      | 4.64  | 0.49     | มากที่สุด   |
| ค่าเฉลี่ยรวม                                                                      | 4.58  | 0.23     | มากที่สุด   |

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณลักษณะของครูที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า ภาพรวมคุณลักษณะของครูที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 3 ผลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพและปัญหาพฤติกรรมสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

| รายการประเมิน                                                                     | $\mu$ | $\sigma$ | ระดับคุณภาพ |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-------|----------|-------------|
| <b>1. ด้านครูผู้สอน</b>                                                           |       |          |             |
| 1.1 ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการสอน และการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง | 1.55  | 0.51     | น้อย        |
| 1.2 ขาดสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ                            | 1.73  | 0.52     | น้อย        |
| 1.3 ขาดการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในการสอน                   | 1.61  | 0.56     | น้อย        |
| 1.4 ขาดความใฝ่รู้ ไม่พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง                               | 1.64  | 0.82     | น้อย        |
| 1.5 ครูขาดการทำความเข้าใจนักเรียน                                                 | 1.73  | 1.04     | น้อย        |
| 1.6 ครูไม่เตรียมการสอน ขาดความแม่นยำในเนื้อหา                                     | 1.58  | 0.61     | น้อย        |
| ค่าเฉลี่ยรวม                                                                      | 1.64  | 0.30     | น้อย        |

ตารางที่ 3 ผลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพและปัญหาพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (ต่อ)

| รายการประเมิน                                                                            | $\mu$       | $\sigma$    | ระดับคุณภาพ    |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|----------------|
| <b>2. ด้านนักเรียน</b>                                                                   |             |             |                |
| 2.1 นักเรียนมีปัญหาด้านส่วนตัวทำให้ขาดเรียนบ่อยครั้ง                                     | 3.94        | 0.83        | มาก            |
| 2.2 พื้นฐานความรู้ และความสามารถของนักเรียนแตกต่างกัน                                    | 3.97        | 0.73        | มาก            |
| <b>ค่าเฉลี่ยรวม</b>                                                                      | <b>3.95</b> | <b>0.67</b> | <b>มาก</b>     |
| <b>3. ด้านการบริหารการจัดการ</b>                                                         |             |             |                |
| 3.1 ครูสอนไม่ตรงตามวุฒิการศึกษา                                                          | 2.00        | 0.90        | น้อย           |
| 3.2 ครูมีภาระงานมาก นอกเหนือจากการสอน                                                    | 3.30        | 0.92        | ปานกลาง        |
| 3.3 โรงเรียนมีกิจกรรมมาก                                                                 | 3.64        | 0.93        | มาก            |
| 3.4 โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย                               | 3.67        | 1.02        | มาก            |
| และเพียงพอ                                                                               |             |             |                |
| 3.5 วัฒนธรรมองค์กรของแต่ละโรงเรียนไม่เอื้อต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู          | 3.67        | 0.82        | มาก            |
| 3.6 การจัดนักเรียนเข้าเรียนในชั้นเรียนเดียวกันไม่เหมาะสม                                 | 3.61        | 0.79        | มาก            |
| 3.7 สื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้บางอย่างมีไม่เพียงพอและไม่พร้อมใช้ | 3.64        | 0.65        | มาก            |
| 3.8 ผู้บริหารและระบบบริหารของโรงเรียนไม่เอื้อต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู       | 2.91        | 1.26        | ปานกลาง        |
| 3.9 ห้องเรียนไม่เอื้อให้เกิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย                          | 3.70        | 0.98        | มาก            |
| <b>ค่าเฉลี่ยรวม</b>                                                                      | <b>3.35</b> | <b>0.53</b> | <b>ปานกลาง</b> |
| <b>4. ด้านนโยบาย</b>                                                                     |             |             |                |
| 4.1 การเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านการศึกษาลดน้อยครั้ง                                          | 2.82        | 1.16        | ปานกลาง        |
| 4.2 การพัฒนาครู ส่วนใหญ่เป็นการประชุม ฝึกอบรม สัมมนา                                     | 4.12        | 0.78        | มาก            |
| <b>ค่าเฉลี่ยรวม</b>                                                                      | <b>3.47</b> | <b>0.72</b> | <b>ปานกลาง</b> |
| <b>ค่าเฉลี่ยทุกด้าน</b>                                                                  | <b>3.35</b> | <b>0.53</b> | <b>มาก</b>     |

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินสภาพและปัญหาพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารการจัดการและด้านนโยบาย อยู่ในระดับปานกลาง และด้านครูผู้สอน อยู่ในระดับน้อย

## 5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

### 5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 33 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 63.60 มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50

2) ด้านพฤติกรรมการสอนของครู พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรม การสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของพฤติกรรมสอนของครูที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ มีระดับพฤติกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการวางแผนและการจัดการเรียนรู้ และด้านการบริหารจัดการและการจัดบรรยากาศ ในชั้นเรียน ตามลำดับ

3) ด้านคุณลักษณะของครู พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู ที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของคุณลักษณะของครูที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะของครูที่ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ นักเรียนทั้งเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัว มีระดับคุณลักษณะ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู และมีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองทางด้านการสอนอย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ

4) ด้านสภาพและปัญหาพฤติกรรมสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาพฤติกรรมสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของสภาพและปัญหาพฤติกรรมสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านนักเรียน อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านนโยบาย และด้านการบริหารการจัดการตามลำดับ

### 5.2 อภิปรายผล

พฤติกรรมสอนของครูเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะครูที่มีพฤติกรรมสอนที่ดีจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วและลึกซึ้ง ทำให้นักเรียนสนุกสนานกับการเรียน ไม่เบื่อหน่าย ผู้วิจัยได้อภิปรายถึงข้อค้นพบที่ได้จากผลการวิจัย ดังนี้

1) พฤติกรรมสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากพฤติกรรมสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา คือการกระทำหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด โดยให้ผู้เรียน เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ได้คิดเอง ปฏิบัติเอง และมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โรงเรียนจะต้อง

จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จนผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้ โดยครูผู้สอนจะต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรมและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ซึ่งครูจะต้องเตรียมการสอน วางแผนการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ กระตุ้น ทำท่าย ให้กำลังใจ และช่วยแก้ปัญหา หรือชี้แนะแนวทางในการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียน [4] สอดคล้องกับ [2] ได้กล่าวว่า พฤติกรรมการสอน ของครูในขณะที่ทำการสอนแต่ละครั้ง ด้วยการใช้เทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้คิด ค้นคว้า และสร้างความรู้ด้วยตนเองให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน เป็นการเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอดข้อมูลความรู้ มาเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุด มากที่สุด และเกิดผลดีที่สุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

2) คุณลักษณะของครูที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากคุณลักษณะพึงประสงค์ของครู เป็นคุณสมบัติที่นักเรียนต่างก็ต้องการให้ครูมีความรัก และความเมตตาต่อ มีความเสียสละ มีความเข้าใจต่อนักเรียนทุกคน เป็นแบบอย่างที่ดีมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี มีการสอนที่หลากหลาย มีการปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยไม่ได้เลือกปฏิบัติในการถ่ายทอดวิชาความรู้และประสบการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความยุติธรรม และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกศิษย์ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [1] ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูผู้สอนตามการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูผู้สอนตามการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ [5] ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาการ และด้านการสอน

3) สภาพและปัญหาพฤติกรรมสอนของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก พบว่า นโยบายด้านการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้ครูปรับตัวไม่ทันการเปลี่ยนแปลง ครูได้รับมอบหมายให้สอนในรายวิชาที่ไม่ตรงตามวุฒิหรือสาขาวิชาที่จบมา มีภาระงานอื่นนอกจากงานสอนมาก ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อที่ทันสมัย วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของครู หลักสูตรเน้นเนื้อหาสาระมากกว่าทักษะกระบวนการ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเทคนิค วิธีการสอน ทำให้เน้นการจัดการเรียนรู้แบบที่เคยปฏิบัติมา จัดการเรียนการสอนแบบไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และ

ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้และความพร้อมให้การเรียนแตกต่างกัน ขาดทักษะการคิด ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับ [7] ได้ทำการสังเคราะห์สภาวะการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาไทย พบว่า ปัจจุบันครูในสถานศึกษาต้องรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบการบริหารและแนวทางการจัดการเรียนการสอน ครูต้องมีการฝึกเพิ่มขึ้นหลายประการ ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเอกสารรายงานการจัดการศึกษา ทำให้ไม่มีเวลาพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาครูเน้นการพัฒนาครูด้านวิชาการมากกว่าจิตวิญญาณความเป็นครู กิจกรรมการพัฒนาครูไม่สอดคล้องกับความต้องการของครูและสถานศึกษา และ [8] ได้กล่าวว่า แม้พฤติกรรมการสอนของครูจะดีเพียงใดก็ตาม พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนก็ต้องสอดคล้องกัน จึงจะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีไปด้วย ด้วยเหตุนี้พฤติกรรมการสอนของครูจึงสำคัญยิ่ง เพราะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมกรเรียนของนักเรียนโดยตรง

### 5.3 ข้อเสนอแนะ

- 1) ครูผู้สอนต้องพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น การจัดบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เป็นต้น นอกจากนั้นครูผู้สอนต้องพัฒนาวิธีการนำเสนอ การเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้เรียน พัฒนาสื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมการเรียนรู้และวิธีการวัดประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพของตน
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การส่งเสริมสนับสนุนครูผู้สอนในการเข้าร่วมอบรม/สัมมนา ฝึกทักษะต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 3) ควรวิจัยเจตคติของนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมสอนของครูเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้และรายวิชา เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยที่ได้ว่าแตกต่างกันหรือไม่
- 4) ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้องค์ประกอบหรือปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่น การสนับสนุนของผู้ปกครอง การแนะแนวของโรงเรียน การศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน เป็นต้น ที่มีผลต่อเจตคติต่อพฤติกรรมสอนของครู

### เอกสารอ้างอิง

- [1] กล่อมจิต ดินภิรมย์. (2564). แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โครงการผ่านรูปแบบการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์โดยใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐานสู่การพัฒนาสมรรถนะแก่ผู้เรียนอย่างยั่งยืน. ครุสภาวิทยาจารย์. ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2564. 1-11.
- [2] คุณ ศรีสุวงศ์ และกนกอร สมปราชย์. (2561). ภาวะผู้นำที่เน้นการเรียนรู้เป็นสำคัญที่ส่งผลต่อการ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของครูในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน เมษายน - มิถุนายน 2560. 1-9.
- [3] จินดา ลาโพธิ์. (2560). วาทการสำหรับครู. สกลนคร: โรงพิมพ์สกลนครการพิมพ์.

- [4] พุทธชาติ ลิ้มศิริเรืองโร. (2561). การวิเคราะห์ความต้องการในรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับอาเซียนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2561). 257-271.
- [5] รพีพรรณ อักษรชาติวิวัฒน์. (2562). รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การปรึกษาในบริบทไทยสำหรับนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี). วารสารบัณฑิตศึกษาปริทัศน์. ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2562. 110-124.
- [6] ทศพร จันทรเลิศ. (2565.) บทบาทความเป็นครูของเจ้าสุนทร ณ เชียงใหม่. วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565). 11-19.
- [7] สมบัติ โพธิ์หล้า และภักดี โพธิ์สิงห์. (2563). ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของไทย. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 (32) ประจำเดือนมกราคม - เมษายน 2563. 19-27.
- [8] สุเทพ แปลงทับและคณะ. (2561). กระบวนการเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครูในชั้นเรียนที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน. วารสารวิจัยรำไพพรรณี. ปีที่ 12 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน - ธันวาคม 2561. 49-60.